

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

A Tanács következtetései (2010. május 10.) az Europeanáról: a következő lépések

(2010/C 137/07)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

MIVEL:

- Az Europeana európai digitális könyvtár – a digitalizált kulturális anyagok (könyvek, folyóiratok, fényképek, filmek és audiovizuális alkotások, levéltári dokumentumok, múzeumi tárgyak, építészeti és régészeti kulturális örökség) online elérését biztosító többnyelvű portál – létrehozása rendkívüli lehetőséget kínál arra, hogy érvényre juttassuk a tagállamok kulturális örökségét, valamint hogy növeljük annak hozzáférhetőségét és ismertségét,
- a tagállamok kulturális anyagainak digitalizálása és online elérhetősége, továbbá digitális megőrzése alapvetően fontos a kulturális örökség kiaknázásához, a digitális tartalmak létrehozásának ösztönzéséhez, valamint az új online szolgáltatások megjelenésének előmozdításához;

EMLÉKEZTETVE:

- a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló, 2006. november 13-i tanácsi következtetésekre,
- az Europeana európai digitális könyvtárról szóló, 2008. november 20-i tanácsi következtetésekre, amely az európai kulturális örökség elérését biztosító közös platform kialakításának első politikai ösztönzője volt,
- a digitális könyvtárakkal foglalkozó magas szintű szakértői csoport „Digitális könyvtárak: ajánlások és a jövő kihívásai” című végső jelentésére;

ÉRDEKLŐDÉSSSEL FOGADJA:

- az „Europeana a fejlesztés következő szakasza” című, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, 2009. augusztus 28-i bizottsági közleményt, amely egy konzultációs folyamatot indított el annak érdekében, hogy megvizsgálják, hogyan lehetne a legjobban garantálni, hogy az Europeana és a digitalizálásra, az online hozzáférhetőségre és a digitális megőrzésre vonatkozó megfelelő rendelkezések révén az európai kultúráról maradandó lenyomat készüljön a digitális térben,
- azt a célt, hogy az Europeanán keresztül 2010 végére 10 millió digitalizált művet tegyenek hozzáférhetővé online,
- a „Szerzői jog a tudásalapú gazdaságban” című, 2009. október 19-i bizottsági közleményt, amely kifejezetten foglalkozik a könyvtárak és a levéltárak számára a gyűjteményeik digitalizálása során felmerülő új jogi kihívásokkal;

ÉRDEKLŐDÉSSSEL VESZI TUDOMÁSUL:

- egy, a digitalizálással foglalkozó európai reflexiócsoportnak („bölcsek bizottsága”) az Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács 2009. november 27-i ülésén folytatott megbeszéléseket követően a Bizottság által történő felállítását, amely munkacsoport mindenekelőtt a köz- és magánszféra közötti partnerségekkel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik majd; felkéri a csoportot, hogy folytasson széles körű konzultációkat, és a lehető legteljesebb mértékben használja fel a tagállamok és az érintettek által nyújtott észrevételeket, továbbá adott esetben rendszeres időközönként nyújtson tájékoztatást tevékenységeiről;

TUDOMÁSUL VESZI:

- az eddig elért eredményeket, amelyek nyomán létrejött az Európai Digitális Könyvtár Támoató Alapítvány, 2008. november 20-án pedig a folyamat döntő lépéseként üzembe helyezték az Europeana prototípusát,

— hogy a következő mérföldkő az „Europeana 1.0” 2010-es bemutatása, valamint a platform azt követő megerősítése lesz;

KIEMELI:

— a kulturális anyagok digitalizálása és online hozzáférhetősége, valamint a digitális megőrzés kapcsán felmerülő szerzési, jogi és pénzügyi kihívásokat (úgy mint a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos kérdéseket, valamint az azzal kapcsolatos kérdéseket, hogy kiegészítő forrásokat kell találni a digitalizáláshoz, többek között a köz- és magán-szféra partnerségein keresztül),

— annak fontosságát, hogy ezeket a kihívásokat a Bizottság és a tagállamok az alábbiakban tárgyalt intézkedésekkel párhuzamosan kezeljék annak érdekében, hogy az Europeana mint a kulturális tartalmak alapstruktúrája és közös elérési pontja megerősödjék,

— annak fontosságát, hogy a tagállamok és a Bizottság, valamint az Europeanában aktívan részt vevő szervek és intézmények a következő években növeljék az Europeana minőségi és mennyiségi fejlesztésének és gazdagításának érdekében tett erőfeszítéseiket;

HANGSÚLYOZZA, HOGY:

— a felhasználók igényeinek és elvárásainak való megfelelés érdekében az európai kulturális intézmények közös törekvéseként folytatni kell az Europeana fejlesztését és a portál tökéletesítését, ideértve a digitalizált művek koherensebb és vonzóbb megjelenítését, a többnyelvűség kérdésének kezelését, valamint a keresőfunkciók javítását,

— az Europeana hosszú távon történő megszilárdulása érdekében olyan fenntartható irányítási és finanszírozási modellre van szükség, amely figyelembe veszi az Europeana azon szerepét, hogy határokon átnyúló jelleggel a lehető legszélesebb körű hozzáférést biztosítsa a kulturális gyűjteményekhez, továbbá szem előtt tartja a portál európai dimenzióját és jellegét, valamint a kulturális intézmények központi szerepét,

— kulturális örökségünk digitalizálásának és online hozzáférhetővé tételének a szellemi tulajdonjogok maradéktalan tiszteletben tartásával kell történnie; gyors előrelépésre van szükség a kereskedelmi forgalomban már nem beszerezhető művek digitalizálását és online rendelkezésre bocsátását, továbbá az árva művek kérdésének kezelését szolgáló megvalósítható megoldások keresésében;

ÚGY ÍTÉLI MEG, HOGY AZ EUROPEANA TOVÁBBI FEJLESZTÉSÉHEZ AZ ALÁBBIKRA VAN SZÜKSÉG:

— a szellemi tulajdonjogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett növelni kell a portálon keresztül hozzáférhető könyvtári, múzeumi, levéltári és audiovizuális tartalmak számát – mind a köztulajdonban lévő, mind pedig a szerzői jogi oltalom alatt álló művek tekintetében –, és ezzel párhuzamosan olyan minőségi megközelítést kell alkalmazni,

amelynek révén be lehet mutatni az európai kulturális örökség sokszínűségét és gazdagságát; folytatni kell a közös munkát annak biztosítása érdekében, hogy a köztulajdonban lévő művek – digitalizálásukat követően – a lehető legszélesebb körben legyenek elérhetőek,

— folytatni kell a szélesebb körű földrajzi megoszlás ösztönzésére, valamint az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy az Europeanán keresztül elérhető, különböző típusú tartalmak (könyvek, fényképek, archív dokumentumok, mozgóképes és audiovizuális tartalmak, múzeumi gyűjtemények stb.) között nagyobb legyen az egyensúly, figyelembe véve a forrásintenzív tartalomtípusok – például az audiovizuális anyagok – sajátos szükségleteit is,

— teljes mértékben figyelembe kell venni a nyelvi sokféleséget, amely az európai örökség egyik kulcsfontosságú vonása, és – különösen a többnyelvű keresés és a gépi fordítás kérdésének kezelése révén – fejleszteni kell az Europeana-honlap többnyelvűséggel kapcsolatos funkcióit,

— központi szerepet kell biztosítani a felhasználók számára, és folytatni kell a felhasználók igényeinek és profiljainak elemzését, többek között azért, hogy különleges alkalmazásokat és mechanizmusokat lehessen azonosítani, olyanokat is beleértve, amelyek ösztönzik az interaktivitást azáltal, hogy lehetővé teszik a felhasználók aktív közreműködését a portál fejlesztésében, és ugyanakkor meg kell tenni az annak biztosításához szükséges lépéseket, hogy a tartalom feltöltésére a releváns jogi előírások tiszteletben tartása mellett kerüljön sor. Az új Europeana – alkalmazások esetében – amennyiben lehetséges – nyílt formátumokat célszerű használni, hogy a fejlesztők a lehető legnagyobb számban működhesenek közre, és könnyebb legyen az Europeana szoftver elemeinek más környezetekben való megfelelő újbóli felhasználása és az eltérő környezethez való igazítása,

— az esetleges tartalmat szolgáltató európai kulturális intézményeknek és az oldal potenciális használóinak a figyelmét fel kell hívni az Europeanára. Ebben az összefüggésben jelentős szerepet játszhat az oktatási és a kutatási ágazattal folytatott együttműködés, amit tovább kell vizsgálni,

— figyelembe kell venni a különböző európai kulturális intézmények sokszínűségét annak érdekében, hogy ezen intézmények mindegyike számára – a legkisebbeket is beleértve – biztosított legyen az Europeana fejlesztésében való részvétel lehetősége,

— folytatni kell a világos és általánosan elfogadott minimális interoperabilitási követelmények kidolgozására irányuló munkát, és elő kell mozdítani e követelményeknek a tartalomszolgáltató intézmények általi teljesítését. Ez hozzá fog járulni ahhoz, hogy a kulturális intézmények szem előtt tartásuk, hogy a digitalizálási folyamathoz jó minőségű és konzisztens metaadatokra van szükség, mivel ezek kulcsfontosságúak a digitalizált elemek keresésekor és a közöttük való kapcsolatok kialakításakor,

- fenntartható finanszírozási és irányítási modellt kell kidolgozni az Europeana – mint az európai kulturális örökség hozzáférhetővé tételét segítő közös eszköz – számára, továbbá biztosítani kell a digitalizálás finanszírozásához nemzeti és európai szinten rendelkezésre álló pénzügyi eszközök optimális használatát,
- az Europeanán keresztül hozzáférhető gyűjtemények növekedése érdekében meg kell vizsgálni a köz- és magánszfera közötti partnerségek lehetséges szerepét a digitalizálás szempontjából, figyelembe véve a jogtulajdonosok, a felhasználók és a hozzájáruló intézmények érdekei megfelelő védelmének szükségességét is;

FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY:

- folytassák a kulturális anyagok digitalizálásával és online hozzáférhetőségével, valamint a digitális megőrzéssel kapcsolatos nemzeti stratégiákról szóló, 2006. november 13-i tanácsi következtetéseket, továbbá a digitalizált anyagoknak az Europeana európai digitális könyvtáron keresztüli hozzáférhetőségéről szóló, 2008. november 20-i tanácsi következtetéseket szereplő célok elérése érdekében folytatott közös munkát,
 - támogassák továbbra is a kulturális intézményeik által megvalósított digitalizálási projekteket, és e támogatást erősítsék meg annak érdekében, hogy nőjön a tagállamok mindegyikének könyvtáraiból, múzeumaiból, levéltáraiból és audiovizuális gyűjteményeiből származó művek száma, továbbá segítsék elő – például a digitalizálás finanszírozási feltételei révén – azok rendelkezésre állását az Europeanán keresztül, és segítsék elő a felhasználók lehető legnagyobb mértékű hozzáférését a tartalomhoz,
 - minden területi szinten folytassák a figyelemfelhívást a kulturális intézmények körében, például tájékoztató előadások szervezése révén a kulturális intézmények arra való ösztönzése érdekében, hogy a birtokukban lévő tartalmakat bocsássák az Europeana rendelkezésére, akár közvetlenül, akár nemzeti, regionális vagy tematikus gyűjtő szervezetek keresztül,
- 2013 végéig, illetve egy fenntartható finanszírozási és irányítási modell kidolgozásáig a szükséges mértékben biztosítsák az Europeanához nyújtott, a közösségi finanszírozást kiegészítő önkéntes támogatásukat;

FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

- például a kulturális intézményekkel együttműködésben szervezett kampányok révén járuljanak hozzá a nyilvánosságnak az Europeanával kapcsolatos tájékoztatásához, hogy a potenciális felhasználók megismerjék a portált,
- könnyítsék meg és ösztönözzék az Europeana digitalizált kulturális tartalmára vonatkozó egyértelmű és közösen elfogadott minimális interoperabilitási követelmények alkalmazását,
- a digitalizálással és a digitális megőrzéssel foglalkozó, tagállami szakértőkből álló munkacsoport keretében és az Europeanával együttműködésben dolgozzanak ki ütemtervet és ajánlásokat az Europeanán keresztül hozzáférhető tartalom kiegyensúlyozott, valamennyi tagállamra és ágazatra (szöveges, audio, hang, kép) kiterjedő, és a tagállamok által kiválasztott európai kulturális örökség remekműveit is magában foglaló növelésére, valamint e szakértői csoport keretében működjenek továbbra is együtt az Europeanával az irányítási és finanszírozási modellel és a portál stratégiai irányultságának meghatározásával kapcsolatos kérdések tekintetében;

A 2014–2020-AS IDŐSZAKRA VONATKOZÓ PÉNZÜGYI KERETRŐL FOLYTATANDÓ JÖVŐBELI TÁRGYALÁSOK SÉRELME NÉLKÜL FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

mérlegelje, hogy a megfelelő határidőn belül és ezeknek a következtetéseknek a figyelembevételével mellett javaslatokat nyújtson be az Europeana 2013-at követő fenntartható finanszírozására és a kapcsolódó szakpolitikákra vonatkozóan, kiegészítve azt az Europeana – mint az európai kulturális örökséget mindenki számára hozzáférhetővé tevő, annak vonzerejét, fontosságát növelő és a jelen és a jövő generációi számára alapvető és kiemelkedő referenciaeszköz – megszilárdítására és fejlesztésére vonatkozó, valamint az irányítási kérdésekre is kiterjedő elképzeléssel.